

Врз основа на Член 78 став (24) од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 08-3424/1), АД МЕПСО, Оператор на електропреносниот систем на Република Северна Македонија, акционерско друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, изготви:

**ПРАВИЛА ЗА КУПУВАЊЕ И ПРОДАВАЊЕ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА ЗА
КОМПЕНЗАЦИЈА НА НЕСАКАНИТЕ ОТСТАПУВАЊА НА КОНТРОЛНАТА
ОБЛАСТ УПРАВУВАНА ОД СТРАНА НА АД МЕПСО**

Предмет на уредување

Член 1

- (1) Со овие Правила се регулираат условите, начинот и процесот за купување и продавање на електрична енергија за компензација на несаканите отстапувања на контролната област на АД МЕПСО, на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин, во согласност со одредбите од Законот за енергетика (Службен весник на РМ бр. 08-3424/1) (во понатамошниот текст: Правила).

Дефиниции и кратенки

Член 2

- (1) Термините користени во овие правила ќе го имаат следното значење:

Рамковен договор (РД)	Договор склучен со Економскиот оператор и АД МЕПСО (Договорен орган)
Економски оператори	Производители, трговци и снабдувачи на електрична енергија регистрирани во согласност со законските прописи, и кои поседуваат лиценца издадена од страна на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија (РКЕ) како и ЕИС код издаден од страна на АД МЕПСО.
Квалификуван економски оператор	Економски оператор кој има склучено РД со АД МЕПСО.
Отворен Јавен повик	Оглас објавен во дневен весник во Република Северна Македонија и достапен на интернет страната на www.mepso.mk
Компензација на несакани отстапувања	Купување и/или продавање на електрична енергија за компензација на несаканите отстапувања на контролната област управувана од АД МЕПСО
Понуда	Понуда за купување и/или продавање на електрична енергија (MWh) по одредена цена (EUR/MWh) заокружена на две децимали, доставена од страна на квалификуван економски оператор.
Индивидуален договор (ИД)	Купопродажен договор помеѓу Квалификуван економски оператор и АД МЕПСО со кој се утврдуваат комерцијалните услови за соодветна купопродажба на електрична енергија.

Процес за купување/продавање на електрична енергија	Редослед на настани поврзани со купување/продавање на електрична енергија кои почнуваат со ИБДП од страна на АД МЕПСО, доставени понуди од страна на квалификуваните понудувачи, евалуација и избор на најповолни економски оператори и завршуваат со склучување на Индивидуален договор со избраните економски оператори.
Индивидуално Барање за Доставување на Понуди (ИБДП)	Документ испратен од страна на АД МЕПСО до сите квалификувани економски оператори преку електронска пошта во кој прецизно се утврдуваат условите според кои ќе биде спроведен процесот на купување и/или продавање на електрична енергија за компензација.

Купопродажба на електрична енергија

Член 3

- (1) АД МЕПСО е должен да купи и/или продаде електрична енергија за компензација на несаканите отстапувања на контролната област на транспарентен, недискриминаторен и конкурентен начин.

Предмет на купопродажба

Член 4

- (1) Предмет на купопродажба ќе биде купување и/или продавање на електрична енергија за компензација на несаканите отстапувања на контролната област на АД МЕПСО за секој компензациски период согласно календарот за компензациски периоди што се изготвува од ENTSO-E за секоја календарска година.

Барање на ОЕПС до Генерален директор на АД МЕПСО

Член 5

- (1) Постапката за купување и/или продавање на електрична енергија за компензација на несаканите отстапувања на контролната област на АД МЕПСО, започнува од страна на Операторот на Електропреносниот Систем (ОЕПС), со барање до Генералниот Директор на АД МЕПСО за одобрување на купопродажбата. Барањето содржи:

- предмет на купопродажба,
- компензациони периоди,
- планирани средства.

Одлука за отпочнување на набавката

Член 6

- (1) Врз основа на барањето, Генералниот Директор донесува Одлука за отпочнување на купопродажбата, во која ќе бидат наведени:

- предмет на купопродажба,
- компензациони периоди,
- планирани средства,

Член 7

- (1) По Одлуката за отпочнување на купување и/или продавање на електрична енергија за компензација на несаканите отстапувања на контролната област на АД МЕПСО, ОЕПС на својата веб страна објавува:
 - Повик за покажување на интерес за склучување на РД за купување и/или продавање на електрична енергија за компензација на несаканите отстапувања, каде ќе биде дефинирано времето и датумот на доставување на потребната документација
 - календарот со компензационските периоди

Аукции за купување и/или продавање на електрична енергија за компензација

Член 8

- (1) ОЕПС спроведува аукции за купување и/или продавање на електрична енергија за компензација за секој компензацион период. Датумот и времето на извршување на аукцијата ОЕПС ќе го објави на својата веб страна.
- (2) ОЕПС спроведува аукции за купување и/или продавање на електрична енергија за компензација преку Интернет базирана платформа.
- (3) Квалификуваните економски оператори доставуваат понуди на платформа управувана од ОЕПС или на платформа на трета страна избрана од страна на ОЕПС
- (4) ОЕПС ги одредува спецификациите на електронската платформа, правилата за работење на платформата, комуникациски протоколи, и други технички карактеристики на платформата и ја објавува оваа информација на својата интернет страна.
- (5) ОЕПС врши купување и/или продавање на целата количина на електрична енергија за компензација преку платформата. Во исклучителни случаи на технички проблеми ОЕПС ги прибира понудите со помош на други начини на комуникација, на пр. електронска пошта (e-mail).
- (6) Во исклучителни случаи, ОЕПС има право да го продолжи времето на доставување на понудите, да ја повтори аукцијата или да ја поништи истата.
- (7) ОЕПС навреме ги информира сите квалификувани економски оператори за вакви исклучителни случаи заедно со причините, преку e-mail.

Право на учество на Аукции за купување и/или продавање на електрична енергија за компензација

Член 9

- (1) Секој учесник на пазарот на електрична енергија кој склучил РД и доставил финансиска гаранција се смета дека е квалификуван економски оператор и истиот има обврска да доставува понуди на аукциите за купување и/или продавање на електрична енергија за сите тарифи од компензациониот период.

Услови за потпишување на РД

Член 10

- (1) Право на покажување на интерес за склучување на РД имаат производители, снабдувачи и/или трговци со електрична енергија од Република Северна Македонија кои се регистрирани учесници на пазарот на електрична енергија во Република Северна Македонија кои поседуваат лиценца за вршење на соодветна енергетска дејност издадена од страна на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Северна Македонија, како и ЕИС код издаден од страна на АД МЕПСО.

За да ја докаже способноста за вршење професионална дејност, понудувачот треба да достави:

- Лиценца за производител или трговец или снабдувач на електрична енергија регистриран во согласност со законските прописи на Република Северна Македонија, односно оној кој поседува соодветна лиценца издадена од РКЕВУ со важност за целото времетраење на договорот

- Изјава дека поседува ЕИС код, издаден од страна на АД МЕПСО.

- (2) Со цел да ја докаже својата лична способност економскиот оператор треба да ги достави следните документи:

- **изјава** на понудувачот дека во последните 5 години на понудувачот или на лицето кое е член на управниот или на надзорниот орган на тој понудувач или кое има овластувања за застапување или донесување одлуки или надзор врз него, во последните пет години не му е изречена правосилна судска пресуда за сторено кривично дело кое има елементи од кривичните дела учество во злосторничко здружување, корупција, затајување даноци и придонеси, тероризам или казнени дела поврзани со терористички активности, перење пари и финансирање тероризам и злоупотреба на детскиот труд и трговија со луѓе, утврдени во Кривичниот законик; Оваа изјава ја изготвува и потпишува самиот понудувач и истата не мора да биде заверена од надлежен орган.

- **потврда** за платени даноци, придонеси и други јавни давачки од надлежен орган од земјата каде понудувачот е регистриран;
- **потврда** дека не е отворена постапка за стечај од надлежен орган или единствен документ за докажување на способноста;
- **потврда** дека не е отворена постапка за ликвидација од надлежен орган или единствен документ за докажување на способноста;
- **потврда** од Регистарот на казни за сторени кривични дела на правните лица дека не му е изречена споредна казна забрана за учество во постапки за јавен повик, доделување на договори за јавна набавка и договори за јавно-приватно партнерство или единствен документ за докажување на способноста;
- **потврда** од Регистарот на казни за сторени кривични дела на правните лица дека не му е изречена споредна казна привремена забрана за вршење на одделна дејност или единствен документ за докажување на способноста;
- **потврда** од Регистарот на казни за сторени кривични дела на правните лица дека не му е изречена споредна казна трајна забрана за вршење на одделна дејност или единствен документ за докажување на способноста;
- **потврда** дека со правосилна пресуда не му е изречена прекршочна санкција - забрана за вршење на професија, дејност или должност или единствен документ за докажување на способноста и
- **потврда** дека со правосилна пресуда не му е изречена прекршочна санкција - привремена забрана за вршење одделна дејност или единствен документ за докажување на способноста.

Потврдите ги издаваат надлежни органи во земјата каде е регистриран економскиот оператор. Ако земјата во која е регистриран економскиот оператор не ги издава овие документи или ако тие не ги опфаќаат сите горенаведени случаи, економскиот оператор може да достави изјава заверена кај надлежен орган.

Документите од член 10 не смеат да бидат постари од 6 (шест) месеци сметано од крајниот рок за доставување на понудите наназад.

За да се квалификува како способен за извршување на ИД од аспект на неговата техничка способност, економскиот оператор треба да достави:

- Изјава потпишана од економскиот оператор во која изјавува дека за секоја аукција организирана од АД МЕПСО за купување и/или продавање на електрична енергија за компензација прифаќа да учествува и да достави понуда,
- Изјава потпишана од економскиот оператор во која јасно се наведува дека економскиот оператор неотповикливо ја признава својата целосна и исклучителна одговорност во гаранцијата на испораките и превземањето на електричната енергија до/од местото на испорака.

- (3) АД МЕПСО ќе склучи РД со сите Економски оператори кои ги исполнуваат условите наведени во овие Правила. Врз основа на склучените РД, АД МЕПСО ги поканува Економските оператори да учествуваат на аукциите за купување и/или продавање на електрична енергија во согласност со потребите дефинирани во ИБДП.
- (4) Доколку по спроведувањето на повикот за покажување на интерес за склучување на РД, се јават нови Економски оператори кои имаат интерес за склучување на РД со АД МЕПСО за купување и/или продавање на електрична енергија за компензација на несаканите отстапувања, тие можат дополнително да ги достават сите потребни документи наведени во овие правила и доколку ги исполнат условите да склучат РД со АД МЕПСО.
- (5) Имајќи во предвид дека купопродажбата на електричната енергија за компензација се врши за однапред дефиниран период и притоа важат одредени временски ограничувања во врска со издавањето на соодветна банкарска гаранција од реномирана банка прифатлива за АД МЕПСО, а сметајќи дека секој еден потенцијален економски оператор кој склучува РД со АД МЕПСО има сериозни намери да продава/купува енергија за компензација на несаканите отстапувања на АД МЕПСО, истиот во рок од 5 дена по потпишувањето на РД е должен да достави финансиска гаранција во форма на банкарска гаранција или готовински депозит за квалитетно извршување на ИД во висина од 15 000 евра со важност до 01 април 2022.
- (6) За секоја наредна календарска година, во периодот на важење на РД, пред истекот на важноста на финансиската гаранција, економскиот оператор е должен да достави нова финансиска гаранција за наредната календарска година со важност од датумот на издавање до 01 април следната година.
- (7) Сите обезбедени финансиски гаранции или депонирани средства од страна на економскиот оператор кон АД МЕПСО се сопственост на АД МЕПСО и не може да се користат за други цели.
- (8) Ако на економскиот оператор му престане РД, сите финансиски гаранции му се враќаат, откако истиот ќе ги подмири сите финансиски обврски кон АД МЕПСО кои произлегуваат од процесот на купопродажба на електрична енергија за компензација.

Индивидуално барање за доставување на понуди (ИБДП)
Член 11

- (1) Врз основа на овие Правила, пред секоја аукција за купување и/или продавање на електрична енергија, АД МЕПСО ќе испрати ИБДП до сите Економски оператори кои имаат склучено РД, најмалку 24 часа пред крајниот рок за доставување на понуди..
- (2) ИБДП од став (1) на овој член ќе го содржи следното:
 - Датум, време и начин на доставување на понудите од страна на квалификуваните економски оператори на веб платформата која ја оперира и управува АД МЕПСО,
 - Компензациски период за купување/продавање на електрична енергија,
 - Електрична енергија изразена во MWh, за целиот период на купување/продавање по тарифи усвоени на ниво на ЕНТСО Е,
 - Рок за доставување на понуди на електронската платформа на АД МЕПСО,
 - Рок за доставување информација за избор на најдобра понуда
 - Посебни услови,
- (3) ИБДП од страна на АД МЕПСО ќе им биде доставено до сите Економски оператори кои имаат склучено РД за купување и/или продавање на електрична енергија по електронска пошта.

Избор на понуди
Член 12

- (1) Цените за купување на електрична енергија за компензација се формираат врз основа на листа на мериторно подредување кое се врши на платформата по завршувањето на временскиот период во кој се доставуваат понудите, согласно добиените понуди од страна на заинтересираните квалификувани економски оператори кои имаат склучено РД.
- (2) Листата на мериторно подредување од став (1) на овој член е формирана со растечки редослед, каде што, како прворангирана е понудата за купување на електрична енергија со најниска цена.
- (3) Цените за продажба на електрична енергија за компензација се формираат врз основа на листа на мериторно подредување кое се врши на платформата по завршувањето на временскиот период во кој се доставуваат понудите, согласно добиените понуди од страна на заинтересираните квалификувани понудувачи кои имаат склучено РД.
- (4) Листата на мериторно подредување од став (3) на овој член е формирана со опаѓачки редослед, каде што, како прворангирана е понудата за продажба на електрична енергија со највисока цена.
- (5) Во случај на повеќе од една понуда со иста цена, прво се избира прво-доставената понуда.
- (6) Цените доставени на платформата на АД МЕПСО од страна на заинтересираните Квалификувани економски оператори ќе бидат изразени во EUR/MWh, без ДДВ, заокружени на две децимални места.
- (7) Во случај на технички проблеми и нефункционирање на веб платформата на АД МЕПСО, економските оператори ќе бидат навремено известени неколку дена пред терминот за аукција и во тој случај своите понуди ќе ги достават во точно определен временски интервал по маил до Комисија која ќе биде назначена од директорот на ОЕПС.

Рангирање и избор на квалификуван економски оператор
Член 13

- (1) Цените на електрична енергија за компензација на несаканите отстапувања се сметаат за единствен критериум за рангирање и избор на Понудите.
- (2) АД МЕПСО врши евалуација на понудите во една итерација преку аукција со користење на соодветна електронска веб платформа.
- (3) Доколку во ИБДП е наведено дека процесот за купување/продавање на електрична енергија ќе се одвива преку Користење на електронска веб платформа, АД МЕПСО претходно ќе го запознае квалификуваниот економски оператор со начинот на користење на веб платформа во процесот на купородажба на електрична енергија и ќе ги покани квалификуваните економски оператори да достават понуди преку истата.

Одлука за избор

Член 14

- (1) Евалуацијата на понудите и изборот на најдобра понуда се врши на веб платформата која ја управува АД МЕПСО по критериум на најевтина понуда (цена) при купување од страна на АД МЕПСО и најскапа понуда (цена) при продавање на електрична енергија за компензација од страна на АД МЕПСО, за секоја компензациска тарифа одделно.
- (2) Врз основа на автоматски генерираните резултати од веб платформата по завршувањето на аукцијата се изготвува извештај за спроведената аукција за купување и/или продавање на електрична енергија до Генералниот директор, директорот на подружница ОЕПС и до сите економски оператори по маил

Потпишување на Индивидуален договор

Член 15

- (1) Согласно изготвениот извештај, избраните економски оператори со најповолна понуда се должни да потпишат ИД. ИД особено содржи детали за договорените трансакции како количина на електрична енергија, период на испорака и превземање, цена, услови на плаќање, начин на фактурирање.
- (2) ИД потпишан од страна на АД МЕПСО ќе биде испратен по електронска пошта до избраните економски оператори,.
- (3) Оригиналните документи ќе бидат разменети преку пошта само со економските оператори кои биле избрани како најповолни понудувачи.
- (4) АД МЕПСО е должен, за секоја завршена аукција, за доставување и евалуација на понудите да испрати извештај за избор на најповолна понуда по електронски пат до сите економски оператори.

Приговор од страна на економските оператори

Член 16

- (1) Секој економски оператор кој има правен интерес за добивање на ИД и има забелешки за направени пропусти или грешки во реализацијата на аукцијата и не е задоволен од донесената одлука за избор на најповолен економски оператор може да бара правна заштита против одлуките, дејствијата и пропустите за преземање дејствија по пат на жалба доставена до Управниот Одбор на АД МЕПСО во рок од 2 (два) календарски дена од денот на приемот на известувањето за избор на најповолен економски оператор, со доставување на жалбата лично во архивата на АД МЕПСО или по пошта, со јасно и прецизно образложени причини за истата.

Управниот одбор по жалбата на економски оператор одлучува во рок од 2 (два) дена, сметано од денот на приемот на жалбата.

- (2) Економскиот оператор кој не е задоволен од одлуката на Управниот одбор на АД МЕПСО може во рок од 2 (два) дена, сметано од денот на приемот на одлуката која ја донел Управниот одбор на АД МЕПСО да иницира спор пред РКЕВУ која го решава спорот според процедурата за решавање на спорови.
- (3) Постапката за иницирање на спор пред РКЕВУ не го одложува потпишувањето на ИД помеѓу АД МЕПСО и најповолниот економски оператор избран од страна на АД МЕПСО.

Одговорност при неисполнување на обврските

Член 17

- (1) Квалификуваниот економски оператор кој е избран за најповолен е должен да склучи ИД и да ги исполни целосно обврските за купување/продавање на електрична енергија за компензација за потребите на АД МЕПСО.
- (2) Доколку избраниот Квалификуван економски оператор не ги исполни обврските од став (1) на овој член, тој е должен да ги покрие настанатите трошоци на АД МЕПСО предизвикани од несклучување на ИД. Во овој случај АД МЕПСО ќе склучи ИД со следниот економски оператор, а разликата во цените помеѓу ќе ја надополни економскиот оператор кој не го потпишал ИД и истиот ќе плати договорна казна во износ од 5% од вредноста на ИД што не го потпишал.
- (3) Доколку по втор пат избраниот квалификуван економски оператор не склучи ИД, АД МЕПСО од него ќе ја наплати разликата во цените помеѓу него и следно рангираниот економски оператор, ќе ја активира доставената банкарска гаранција и ќе го раскине склучениот РД.
- (4) Доколку избраниот Квалификуван економски оператор не ја испорача и/или превземе договорената количина на електрична енергија дефинирана во ИД, АД МЕПСО ќе му ја активира доставената банкарска гаранција и да го раскине склучениот РД.
- (5) На избраните Квалификувани економски оператори кои нема да потпишат ИД или кои потпишале ИД, но не го испочитувале истиот, покрај активирањето на банкарската гаранција и покривање на сите настанати трошоци на АД МЕПСО од непотпишувањето или непридржувањето на договорот, АД МЕПСО ќе им издаде забрана да учествуваат во процесот за доставување на понуди во следните 12 месеци.

Исклучување на економски оператори

Член 18

- (1) Во случај на прекршување на одредбите и/или доколку квалификуваните економски оператори не постапуваат согласно овие Правила, или ИБДП, или РД или ИД, АД МЕПСО има право веднаш да го исклучи квалификуваниот економски оператор од процесот за купување и/или продавање на електрична енергија за компензација на несаканите отстапувања. Во секој случај, квалификуваниот економски оператор ќе биде обврзан да ги исполни своите обврски од веќе склучените ИД, кои се склучени пред прекршување на одредбите.

Член 19

- (1) Сите трошоци за учеството во процесот и/или откажувањето на процесот за купување и/или продавање на електрична енергија за компензација ќе бидат покриени исклучиво од страна на квалификуваниот економски оператор.

Откажување на процесот за купопродажба на електрична енергија

Член 20

- (1) АД МЕПСО има право да отфрли понуда или да го откаже процесот за купување и/или продавање на електрична енергија за компензација без да мора да даде причина за тоа. Во случај на откажување, АД МЕПСО не е одговорен кон Квалификуваните економски оператори за било каква загуба, трошоци или штети (вклучително и без исклучок сите последични и/или индиректни штети, изгубена добивка, углед, деловни можности, антиципирани заштеди, трошоци за изработка на понуда, учество во процесот за доставување и евалуација на понуди).

Преодни и завршни одредби

Член 21

- (1) Овие Правила ги одобрува Управниот Одбор на АД МЕПСО и стапуваат на сила после нивното одобрување.
- (2) Овие Правила ќе бидат објавени на официјалната веб страна на АД МЕПСО.
- (3) РД склучени со квалификуваните економски оператори по основа на претходно објавени повици ќе продолжат да важат и понатаму се додека квалификуваните економски оператори и АД МЕПСО не ги откажат или доколку не ги прекршат обврските согласно член 17 од овие Правила